

OBSAH

ÚVOD	11
1. VZTAH PROTESTANTSKE TEOLOGIE A KŘEŠŤANSKÉHO VÝCHODU JAKO OTÁZKA PO KONTINUITĚ A KOMPLEMENTARITĚ	19
1.1. Vyjádřit a přetlumočit reformační poselství	20
1.2. Mezi vědeckým zájmem, pragmatickým spojenectvím a duchovním souzněním	23
1.3. Protikladné dědictví liberální teologie	26
1.4. Protestantská teologie a pravoslaví v epoše ekumenismu	29
2. EDMUND SCHLINK: KŘEŠŤANSKÁ VÍRA JAKO DOXOLOGICKÁ ODPOVĚĎ	35
2.1. Němečtí evangelíci a ekumenické výzvy Ruské pravoslavné církvi	37
2.2. Skrze osobní zkušenost k hlubšímu poznání pravoslaví	42
2.3. Δοξολογία. Podstatný rozměr základní struktury křesťanského dogmatu	46
2.4. Specifika tradic křesťanského Západu a Východu	51
2.5. Člověk jako Boží obraz. Rozvinutí specifického tématu východní tradice	57
2.5.1. Stvoření k Božímu obrazu a podobě	58
2.5.2. Zbožštění jako proměnění vykoupeného hříšníka	60
2.5.3. V eschatologickém očekávání dovršení nového lidství	63
2.6. Shrnutí	65

3. JAROSLAV PELIKAN: BOŽÍ SLOVO ZNĚJÍCÍ	
v ŽIVÉ TRADICI CÍRKVE	69
3.1. Německá (luterská) erudice a slovanská (pravoslavná) zbožnost	71
3.2. Tradice, forma křesťanské nauky v dějinách	75
3.2.1. Celistvé vnímání křesťanského učení	76
3.2.2. „Helénizace křesťanství“ nebo „křesťanský helénismus“?	80
3.2.3. Sjednocující Tradice v dynamickém procesu změn	83
3.2.4. Ὁρθοδοξία. Určující kritérium kontinuity křesťanské Tradice	88
3.2.4.1. Prolnutí <i>lex orandi</i> a <i>lex credendi</i>	89
3.2.4.2. Integroující moc liturgie. <i>Scriptura – traditio – confessio</i>	92
3.5. Přijetí dialektické povahy křesťanského učení jako cesta k jednotě Západu a Východu	97
3.6. Shrnutí	100
4. THOMAS F. TORRANCE: ZŘÍDLA REFORMAČNÍHO KRISTOCENTRISMU U ŘECKÝCH OTCŮ	103
4.1. Stěžejní role řecké patristiky v celku Torrancovy teologické reflexe	105
4.2. Kongenialita reformace a řecké patristiky	110
4.3. K jádru křesťanské víry v Nicejském vyznání	113
4.3.1. Ὁμοούσιος jako pilíř teologické epistemologie	115
4.3.2. Vykupitelské dílo vtěleného Božího Syna	119
4.3.3. Spása jako sjednocení s Kristem v Duchu svatém	123
4.4. Průkopník ekumenického dialogu mezi reformovanými a pravoslavnými církvemi	126
4.4.1. Východiska: Reformovaná identita ve vztahu ke křesťanskému Východu	127
4.4.2. Plody. Vyznání společné víry v Boží Trojici	131
4.5. Shrnutí	133

5. TUOMO MANNERMAA: MARTIN LUTHER, TEOLOG OSPRAVEDLNĚNÍ A ZBOŽŠTĚNÍ, VÍRY A LÁSKY	135
5.1. Soteriologie tématem evangelicko-pravoslavného dialogu	137
5.1.1. Významná shoda finských luteránů s Moskevským patriarchátem	140
5.1.2. Plody ekumenického dialogu na celosvětové úrovni	145
5.2. Pojetí participace / <i>θέωσις</i> v teologii Martina Luthera	151
5.2.1. U kořenů Lutherovy participační nauky: ontologie a kristologie	154
5.2.2. <i>In ipsa fide Christus adest</i> . Kristus přebývající vírou v našich srdcích	158
5.2.3. Lutherova teologie lásky	161
5.3. Shrnutí	166
6. JÜRGEN MOLTSMANN: SPÁSA ČLOVĚKA A SVĚTA VE SPOLEČENSTVÍ NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE	169
6.1. Teolog s reformačními kořeny a ekumenickou otevřeností	171
6.2. Trojice. Otevřené společenství Lásky	176
6.2.1. Ježíšův kříž jako východisko k poznání trojjediného Boha	178
6.2.2. <i>Περιχώρησις</i> . Klíč k životu Otce, Syna a Ducha svatého	183
6.2.3. Problém <i>Filioque</i> . Moltmannův návrh překlenout spor mezi Východem a Západem	186
6.3. Nauka o stvoření. Trinitární ukotvení a eschatologické rozvinutí	189
6.3.1. Bůh ve světě a svět v Bohu	190
6.3.2. Nové stvoření a vykoupený kosmos	195
ZÁVĚR	201
Shrnutí	207
Summary	209
Seznam použitých zkratk	211
Bibliografie	213
Jmenný rejstřík	241